

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

5 – 8 жовтня 2016 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

м.Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

МАТЕРІАЛИ
ІV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

5 – 8 жовтня 2016 р.

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ІV міжнародної науково-практичної конференції 5 – 8 жовтня 2016 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2016. – 318 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – к.е.н., доцент, директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ
Редакційна колегія:

Савенко І.І. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., доц., Купріна Н.М. – к.е.н., доц., Агеева І.М. – к.е.н., доц., Рогатіна Л.П. – к.с.н., доц.

Тези доповідей додаються за оригіналами
рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за
зміст та сутність наданих матеріалів

20.	ОЦІНКА РИЗИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ВИРОБНИЧИХ СИСТЕМ Шалений В.А.	124
21.	ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО – РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ Двуреченська Г.В.	130
22.	СУЧАСНІ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ РИНКИ ЗБУТУ ПРОДУКЦІЇ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Лобочка Л.Л., Андріяшенко А.Ю.	136
23.	КРИТЕРІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА Крупіца І. В.	142
24.	НАПРЯМИ БЕЗПЕЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА Коверга А.В.	146
25.	СИНЕРГЕТИЧНИЙ ЕФЕКТ ВЕРТИКАЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ Буренко Ю.О.	152
26.	ПРИНЦИПЫ И ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ГУМАНИЗАЦИИ СОВРЕМЕННЫХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ В УКРАИНЕ Ангелов Г.В., Лазука Е.Д.	156
27.	ПРО РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ Ангелов Г. В., Соловей А. О.	164
28.	АНАЛІЗ НЕОБХІДНОСТІ І МОЖЛИВОСТЕЙ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У СВІТОВИЙ РИНОК ЦУКРУ Антонюк П.О., Антонюк О.П.	171

29.	ПРО ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД У РОЗВИТКУ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ Колесник В.І., Вігуржинська С.Ю.	178
30.	ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК Войтенко К.О.	187
31.	ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ УКРАЇНИ ТА ЇЇ РЕГІОНІВ Немченко Г.В.	192
32.	НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МЕНЕДЖМЕНТА КАЧЕСТВА НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ПАО «ОДЕССКИЙ КАРАВАЙ» Чабаров В.А., Селихов С.В.	197
33.	ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ Сторов Б.В., Кордзая Н.Р.	209
34.	ВИЗНАЧЕННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ ФОНДООЗБРОЄНОСТІ НА ОСНОВІ ДВОФАКТОРНИХ ВИРОБНИЧИХ ФУНКЦІЙ Янковий В.О.	214
35.	МЕЖСЕМЕЙНЫЕ СЕТИ СОЦИАЛЬНОЙ ПОДДЕРЖКИ КАК ИНСТРУМЕНТ ЗАЩИТЫ ОТ СОЦИАЛЬНЫХ РИСКОВ И ОБЕСПЕЧЕНИЯ СТАБИЛЬНОСТИ ДОХОДОВ СЕЛЬСКОГО НАСЕЛЕНИЯ Мореханова М. Ю.	221
36.	ПІЮРИТЕТНІ НАПРЯМИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ВИНОРІБНИХ ПІДПРИЄМСТВ Каламан О.Б.	227

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Каламан О.Б., к.е.н., доцент

Одеська національна академія харчових технологій

Головною закономірністю розвитку економіки України і її найважливішого сектору сільського господарства, є перехід до нових якісних рівнів інноваційного розвитку. У сучасній економіці держава допомагає формуванню конкурентоспроможних (виноградарства, овочівництва і т.п.) продуктово-інноваційно-орієнтованих сільгосппідприємств, які спроможні ефективно працювати на внутрішньому й світовому ринках в умовах стабільної конкурентної боротьби, концентрувати ресурси на перспективних напрямках економічного розвитку. При цьому механізми державного впливу повинні підтримувати інноваційну

діяльність і творчу ініціативу, спрямовуватися на забезпечення продовольчої безпеки.

Ключовими факторами успіху сільгосппідприємств в сучасних умовах повинні стати: прикладні дослідження, відновлення продуктивних сил і технологій, модернізація засобів виробництва, насамперед технічне оснащення (нових орних високопродуктивних машин для оброблення, реалізація резервів науково-технічного потенціалу, підйом конкурентоспроможності вітчизняної сільгосппродукції, такої як виноград, вдосконалювання виробничої й соціальної інфраструктури сільського господарства й, головне, розвиток творчого потенціалу людей. Інноваційні процеси повинні визначити успіх підприємств із позицій соціальної важливості сільського господарства в економіці країни (зокрема, виноградарство).

У сучасних умовах особливе значення набувають питання всебічного вивчення й дослідження проблем регулювання інноваційних процесів з боку держави, що визначається специфікою й складністю керування сільським господарством. Значимість даної проблеми визначається й тим, що першим прикладом інновації є саме сільське господарство. Сільське господарство, як найважливіша сфера діяльності, є своєрідним і яскравим прикладом, що вимагають інновації, і когнітивної рухливості. Специфіка сільськогосподарської праці полягає в тому, що вона вимагає комбінації природнонаукових і соціальних знань. Сільське господарство породило нові складні проблеми й чергові інновації: соціальні, економічні й технологічні одночасно. Подальший розвиток принципів керування виник як результат вирішення

проблем, які були породжені їхнім введенням в цій сфері діяльності.

Це вимагає нових теоретичних розробок, нових методів аналізу й прогнозування розвитку економіки сільського господарства. Необхідний акцент на вдосконалювання державного регулювання інноваційною діяльністю сільгосппідприємств. Головна мета регулювання інноваційними процесами полягає в досягненні якісно нових результатів, пов'язаних з розширенням сфери діяльності сільгосппідприємств, завоюванням позицій на ринку, зниженням витрат, забезпеченням конкурентоспроможності.

В умовах динамічних змін у науково-технічній сфері, глобалізації світового ринку й наростання конкуренції в усіх його сегментах, особливо високих технологій у сільському господарстві та обмеженості фінансових ресурсів усіх інституціональних інвесторів в Україні, особливу роль здобуває наукове розроблення можливостей формуванні ефективної стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку сільського господарства на основі комплексного використання довгострокових прогнозів і програм. Це в сучасних умовах сприяє переходу економіки України на інвестиційно-інноваційний шлях розвитку. Тільки стратегічна мобілізація інтелектуальних і фінансових ресурсів дозволить сформувати власну модель ефективного розвитку сільського господарства.

На початку періоду становлення ринкових відносин в Україні за обсягом продукції на сферу самого сільського господарства припадало 54,3%, на галузі, які забезпечують заготівлю, переробку, зберігання, транспортування, реалізацію продукції – 34%. Найменшою була частка галузей по ремонту

тракторів і сільськогосподарських машин – 1,4%, а також торгівлі продовольством і мережі громадського харчування – 2,2%. В США на початку 80-х років частка (за умовно чистою продукцією) галузі промисловості, які постачають сільському господарству засоби виробництва, а також галузі, які зайняті виробничо-технічним обслуговуванням сільського господарства, складала 8%, саме сільське господарство - 11% і галузі, які забезпечують заготівлю, переробку, зберігання, транспортування, реалізацію продукції - 81%, а за чисельністю зайнятих - відповідно 7%, 13% та 80%. На одного фермера в США працювало значно більше працівників, ніж в Україні.

Розрахунки показують, що сьогодні для збільшення продовольства значно вигідніше вкладати кошти в розвиток галузей, які забезпечують заготівлю, переробку, зберігання, транспортування, реалізацію продукції. Резерви збільшення продовольства тут значні: втрати становлять в картопляному і плодовоовочевому підкомплексах 40-50% виробництва, у виноградарському - 65%.

Державне регулювання на сучасному етапі розвитку має відбуватися із впровадженням адекватного обміну між сільськогосподарським виробництвом та забезпечуючими галузями. Для забезпечення вигідності обміну потрібно вдосконалення таких економічних важелів, як кредит і податки. Через сезонність виробництва сільськогосподарські підприємства вимагають оптимальні умови для можливості залучення кредитних ресурсів. Кредитування повинно бути розраховано на весь період виробництва (виробничий цикл для

виноградарства від закладки саджанців до збирання врожаю становить 3-4 роки).

Важливим фактором поліпшення фінансового становища сільського господарства виступає впорядкування оподаткування. Незважаючи на зростання збитковості сільськогосподарських підприємств, сума податків не зменшується. Державного регулювання потребує і реалізація сільського господарства. Важливу роль у заготівлі, переробці та реалізації продукції може зіграти споживча кооперація.

Таким чином, державне регулювання являється повноцінно функціонуючим механізмом, що дозволяє державі впливати як суб'єкт на процеси, що виникають на ринку, та сприяти розвитку АПК. Це особливо важливо враховувати, оскільки криза в АПК обумовлена низкою суто економічних проблем у аграрній політиці.

Повноправним членом Міжнародної організації винограду та вина (МОВВ) Україна стала в листопаді 1996 року на 76-й Генеральній Асамблеї в місті Кейптауні (ПАР). З того часу щороку офіційні делегації виноградарів та виноробів України беруть активну участь у роботі Міжнародних конгресів і засідань сесій Генеральних Асамблей країн-членів МОВВ, що поєднує 45 країн. На цих форумах відбуваються переговори щодо підтримки українських компаній. До відома фахівців виноградарсько-виноробної галузі пропонується аналітична довідка сучасного стану виноградарства і виноробства в світі [1].

В більшості країн-членів МОВВ сформовано спеціалізовані органи державного управління: наприклад в Австралії це WBC (корпорація вина та

брендів), в країнах ЄС - національні галузеві (секторні) організації в складі аграрних міністерств, в Німеччині - Німецький винний фонд (DVF) Федерального міністерства продовольства, тощо [2].

Удосконалення ринку продукції виноградарства на сьогодні є важливим і можливим завдяки використанню існуючого потенціалу, зокрема:

- традиції виноробства;
- сприятливі історичні та еколого-економічні умови;
- значні площі виноградних насаджень;
- наявність в Україні великої кількості виноробних заводів;
- участь комерційних структур (банків, переробних підприємств, торгівлі) в інноваційному розвитку технологічного ланцюга "виращування -переробка-реалізація";
- інтеграція усіх видів діяльності (сільське господарство, переробна промисловість, торгівля) та різних форм власності за справедливого розподілу доходів між усіма учасниками виробництва та реалізації;
- об'єднання усіх структур державного управління виноробного підкомплексу в одну організаційну управлінську структуру, тощо [2].

Завдання, які мають стояти перед вказаною структурою мають бути:

- збільшення обсягів виробництва посадкового матеріалу;
- консолідація матеріальних, фінансових, інтелектуальних ресурсів і капіталу учасників ринку на найбільш відповідальних ділянках і напрямках розвитку;
- розробка єдиної управлінської, цінової, техніко-технологічної та кадрової політики;

- звільнення товаровиробників - членів ринку від низки функцій щодо організації процесу реалізації продукції виноградарства.

Виходячи з поставлених цілей, створюваний орган захисту інтересів виноградарів повинен взяти на себе наступні функції:

- аналізу та оцінки стану посадкового матеріалу в країні та за її межами;
- розробки пропозицій і заходів щодо підвищення ефективності виноградарства;
- інформаційного забезпечення учасників ринку продукції виноградарства;
- узагальнення та поширення провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду з виробництва, зберігання і переробки продукції виноградарства;
- вивчення ринкової кон'юнктури;
- узгодження дій з питань цін, тарифів, ринків і каналів збуту продукції, закупівлі матеріально-технічних ресурсів та отримання послуг;
- пошуку контактів і встановлення взаємовигідних економічних відносин зі споживачами продукції виноградарства на довгострокову перспективу.

На сьогодні для виноградарства України та Одеського регіону постає питання виходу на світовий ринок, але виключно із кінцевою продукцією, тобто з продукцією виноробної галузі. Проте світові тенденції свідчать про суттєве перевищення пропозиції на попитом, тому якість виробленого продукту має бути відповідною світовим стандартам.

Виноградарський підкомплекс як органічна частина агропромислового сектора економіки України суттєво залежить від ефективності регулюючих механізмів агропродовольчого ринку. Потенційні

можливості виноградарства України можуть бути реалізовані тільки за умови ефективного управління ринком продукції виноградарства.

Література

1. Кучма Л.Д. Україна: поступ у XXI століття: Послання Президента України до Верховної Ради України, 2000 рік // Урядовий кур'єр. – 2000. – С. 5-12.
2. Тулаєва М.И. Регламентация посадочного материала винограда в Украине / М.И. Тулаєва, В.С. Чесноков, Н.А. Мулюкина // Сад, виноград и вино Украины. – 2002. – № 7 - 8. – С. 28 - 29.
3. Статистичний щорічник України за 2015 рік [за ред. Осауленка О.Г.; відп. Павленко Н.П.]. – 2016. – 566 с.
4. Словарь маркетолога [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: http://sirex-group.com/marketing_vocab.html
5. Гордієнко В. Майбутнє – за оптовими ринками // Інформ. щоміс. «Пропозиція»/ В.Гордієнко, О.Маслак [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.propozitsiya.com/?page=149&itemid=3091&number=102>

РОЛЬ ТРУДОВОЇ АДАПТАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ У ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ВІТЧИЗНЯНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Козак К. Б., к.е.н., доцент

Одеська національна академія харчових технологій

Необхідність управління трудовою адаптацією персоналу, у сучасних умовах, обумовлюється можливими значними втратами певних ресурсів, як для підприємства, так і для працівника, що доведено досвідом багатьох зарубіжних і вітчизняних підприємств. Розробка системи заходів, що позитивно впливають на процес трудової адаптації, передбачає

вивчення як суб'єктивних характеристик працівника підприємства, так і факторів виробничого середовища, характеру їх впливу на показники і результати адаптації. Тому, при оптимізації існуючого процесу трудової адаптації потрібно виходити із можливостей підприємства й обмежень зміни працівників (у розвитку тих чи інших здібностей, зменшенні негативних звичок), також, важливо враховувати відмінності нового і попереднього місця роботи, особливості нової та попередньої професії, оскільки вони можуть істотно відрізнятися, що буде бар'єром професійної мобільності і можливості здійснення кадрової політики на підприємстві.

Так, Балабанова Л.В. визначає, що трудова адаптація – це двосторонній процес. З одного боку, за фактом, що людина приступила до роботи у новому підприємстві, стоїть її свідомий вибір, заснований на певній мотивації прийнятого рішення, і відповідальність за це рішення. З іншого боку, і підприємство приймає на себе певні зобов'язання, наймаючи працівника. Підприємство очікує від нового працівника, що він буде ефективно виконувати конкретні робочі функції в обмін на одержання ним значущих для нього благ (визнання, перспективи посадового і професійного зростання, прийнятний рівень оплати праці та ін.). [1]. Принципові цілі трудової адаптації приведено на рис. 1 [4].

Виходячи з аналізу цілей адаптації персоналу підприємства, слід розглядати трудову адаптацію обов'язково, як процес взаємного пристосування. Трудова адаптація співробітника і підприємства буде тим успішніше, чим більшою мірою норми і цінності колективу є або стають нормами і цінностями